

D6

BHP

Czy pracodawca zaoszczędzi na mobilnym pracowniku

Szef może uniknąć refundowania podwładnemu okularów korygujących, jeśli do pracy da mu laptop. Jest to system przenośny i nie podlega rozporządzeniu o monitorach ekranowych

Czy pracodawca zaoszczędzi na mobilnym pracowniku

BHP | Szef może uniknąć refundowania podwładnemu okularów korygujących, jeśli do pracy da mu laptop. Jest to system przenośny nieprzeznaczony do użytkowania na danym stanowisku i nie podlega rozporządzeniu o monitorach ekranowych

GRAŻYNA ORDAK

Nie dla wszystkich prawników takie rozwiązanie jest jednak oczywiste. Decydujące będzie to, jak stanowisko pracy rozumie zatrudniający i w jaki sprzęt je wyposażył.

■ **Moja praca wymaga wyjazdów w teren i zostałam wyposażona w laptop. Po badaniach lekarskich uzyskałam zaświadczenie, że do pracy muszę mieć szkła korekcyjne. Na mój wniosek o dofinansowanie szef odpowiedział, że rozporządzenie regulujące dopłaty do szkła korekcyjnych dla zatrudnionych przy monitorach ekranowych nie przewiduje osób użytkujących laptopy. Dlatego dopłata mi się nie należy. Czy istotnie tak jest?** – pyta czytelnik.

Aby rozstrzygnąć te wątpliwości, należy sięgnąć do rozporządzenia ministra pracy i polityki socjalnej z 1 grudnia 1998 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe (DzU nr 148, poz. 973, dalej rozporządzenie). To ono w § 8 nakłada na pracodawcę obowiązek zapewnienia zatrudnionym okularów korygujących wzrok zgodnie z zaleceniami lekarza, jeżeli „wykaże on potrzebę ich stosowania podczas pracy przy obsłudze monitora ekranowego”.

Ważne jest przy tym, gdzie i jak długo zatrudniony użytkuje go podczas swojej aktywności. Jeśli co najmniej przez połowę dobowego wymiaru, czyli cztery go-

dziny, to zarówno pracownik, praktykant, jak i stażysta skorzystają z dobrodziejstwa tych przepisów. I nie ma to nic wspólnego z wymiarem etatu. Niekiedy bowiem zaangażowani na jego częśćkę spędzą przed komputerem osiem godzin.

PRZYKŁAD 1

Pracownik działu płać ma 2/5 etatu i pracuje w poniedziałki i czwartki od 9 do 17, czyli dwa dni w tygodniu po osiem godzin dziennie. Miałby więc prawo do refundacji za okulary. Choć w tej firmie ma mniej niż pół etatu, to w swoje dni aktywności przed ekranem komputera jest ponad cztery godziny, czyli więcej niż połowę dobowego wymiaru czasu pracy.

Biurko, krzesło, klawiatura

Niemniej ważne będzie także zdefiniowanie stanowiska pracy. Tu też pomoże rozporządzenie (§ 2 pkt 2). Może ono być wyposażone w różne środki i przedmioty, w tym stół, krzesło, monitor ekranowy, klawiaturę, jednostkę centralną lub stację dyskiety. Jeśli oprócz komputera stacjonarnego szef dopuszcza używanie laptopa lub wręcz zamienia tradycyjne urządzenia na mniejsze i nowocześniejsze, nie powinien uchylać się od obowiązków i ograniczać pracownikom korzystania z należnych im praw. Sytuacja podwładnego może się jednak zmienić, gdy laptop jest dla niego jedynym i

podstawowym narzędziem pracy, którą wykonuje z dala od zakładu.

Jeśli jednak postanowienia o refundowaniu szkła korekcyjnych będą zapisane w regulaminie pracy bez dodatkowych warunków, szef już łatwo nie wywinie się od powinności wobec załogi, bez względu na to, gdzie będzie ona świadczyć zadania.

Wyjątek z ekranami

Przy laptopach dla wielu specjalistów decydujący jest § 3 pkt 3 rozporządzenia. Wyłącza on stosowanie tej regulacji do systemu przenośnego nieprzeznaczonego do użytkowania na danym stanowisku. Chodzi o urządzenia wyposażone w wyświetlacze ciekłokrystaliczne, czyli m.in. laptopy. Rozporządzenie nie dotyczy także kalkulatorów ani kas rejestrujących czy innych urządzeń z małymi ekranami (pkt 5) oraz maszyn do pisania z wyświetlaczem ekranowym (pkt 6).

PRZYKŁAD 2

Maszyny do pisania z wyświetlaczem ekranowym stosują niektóre sądy, np. przy protokołowaniu rozpraw. Pracujące na nich sekretarki nie korzystają z uprawnień związanych z obsługą monitora ekranowego, choćby maszyna była stacjonarna.

Soczewki też nie

Niewykluczone, że taka regulacja wynika z technologicznego

• ZDANIEM EKSPERTA

Patrycja Zawirska

prawniczka z *Bartłomiej Raczkowski Kancelaria Prawa Pracy*

Obowiązek zapewnienia pracownikom okularów korygujących wskazuje rozporządzenie dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe. Jego § 3 pkt 4 wyłącza stosowanie go do „systemów przenośnych nieprzeznaczonych do użytkowania na danym stanowisku pracy”. Nie oznacza to jednak, że korzystanie z laptopa w sposób automatyczny znosi obowiązek dofinansowania okularów korygujących. Uważam, że zatrudnionym należy się ono, jeżeli korzystają z komputerów przenośnych na swoich stanowiskach, np. gdy szef zapewnił pracownikom biurowym laptopy zamiast komputerów stacjonarnych. Nie ma tu znaczenia, że od czasu do czasu podwładny wyjeżdża w teren, zabierając ze sobą laptop. Inaczej będzie u osób, które korzystają z laptopa, ale nie na stanowisku pracy w sposób zdefiniowany w § 2 pkt 2 rozporządzenia (monitor, klawiatura, stół, krzesło itd.). ■

opóźnienia lub świadomego wyboru ustawodawcy, ale stosowana jest niekonsekwentnie. Ekran ciekłokrystaliczne lub plazmowe używane w jednostkach stacjonarnych i laptopach mają prawie zerową radiację, a ochronie przed nią służą mają właśnie przepisy o przerwach w pracy i finansowaniu okularów przez firmę. Monitory o standardowej budowie mają wyższą radiację, emitowaną w około 90 proc. z tylnej części obudowy. Pracujący na laptopie nie korzysta z pięciominutowych przerw po każdej godzinie pracy, a z kolei wykonujący zadania przy ekranie ciekłokrystalicznym zamontowanym w stacjonarnej jednostce ma prawo do takiej pauzy (wliczanej do czasu pracy), choć ten typ monitora prawie nie wykazuje radiacji.

To niejedyna luka w polskich przepisach. Dyrektywa Rady 90/269/EEG z 29 maja 1990 r. w sprawie minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przy pracy z urządzeniami wyposażonymi w monitory ekranowe (DzUrz WE L 156 z 21 czerwca 1990 r.) określa, że pracodawca jest zobowiązany do refundowania zarówno okularów korygujących wzrok, jak i soczewek kontaktowych. Krajowe rozporządzenie natomiast mówi tylko o okularach. ■

Przepisy nie są jednoznaczne, dlatego wystąpiliśmy do Głównego Inspektoratu Pracy o stanowisko w sprawie traktowania pracujących na przenośnym sprzęcie komputerowym i obowiązków pracodawcy wobec takich osób, w tym refundowania im zakupu szkła korekcyjnych.